

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-u. 2. Telefon 13-33. Kiadóhivatal, kölcsönkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. sz. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor sugárút 1. szám. Telefonszám 16-34.

Szeged, 1926, augusztus 4, SZERDA

Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 40.000 kor., Budapestre és vidékre 45.000 kor. Egyes szám ára hetiközzep 2000 kor. Váratlan- és kiegészítő 5000 korona. II. évfolyam, 178. szám

Nők az egyetemen.

A háború előtt a nagy és gazdag Magyarországnak huszmillió lakosa és két egyeteme volt. Közel tíz éve, hogy a háborút elvesztettük. Leszegényedtünk és megcsonkultunk. Kicsik vagyunk, nagyon kicsik. És most van négy egyetemünk. Erről a kulturpolitikáról, mely legnagyobb arányokban a felső oktatást fejleszti, elmondtuk már véleményünket. No de ez nem segít. Nekünk, a kicsi és szegény országnak, muszáj pénzünknek lenni legalább annyi egyetemre, mint amennyire a nagy és gazdag Magyarországnak sok tépelődés és hosszas megfontolás után is csak nehezen tett volna.

Józan ésszel az ember azt hinné, hogy ott, ahol sorra építik az új egyetemeket, gondoskodni fognak arról is, hogy a klinikák — más fakultásokról most ne beszéljünk — képesek legyenek minél jobban beilleszteni hivatalukat. Gondoskodni fognak tehát arról, hogy legyenek tudós tanárok, legyen beteganyag és legyen — hallgatóság. A tanári karral még csak lennének valahogy. Egyetemeinken vannak a szó európai értelmében is igazán tudós tanárok. Nem állítjuk, hogy feltétlenül muszáj erősíteni ezt a gárdát. Azt a véleményt azonban határozottan meg merjük kockáztatni, hogy nem fog ártani egyetemeink díszének és a tudományos munkálkodás folytonosságának meg sikerének, ha a tanári kinevezéseknél minden egyes esetben kizárólag az érdem és rátermettség fog számításba jönni.

Ami már most a beteganyagot illeti, a tekintetben a vidéki klinikák meglehetősen gyöngylábon állnak. Részben ez a magyarázata, hogy a szegedi egyetem orvosi kara a kórházkérdésben tavaly feladta a passzívítást hosszú ideig feltűrt őrzött látszatát is. Természetesen ezt a részletkérdést sem lehetett — és ma sem lehet — kizárólag a kórház, vagy a klinikák szempontjából elbírálni. Hiába, nem tudunk tágitani attól a — lehet, hogy naiv — véleményűtől, hogy valamicskét a beteg is számít. Már pedig a beteg érdekéből a legjobban felszerelt klinikák mellett is fenn kell tartani a kórházat. Tüdővész, stífíliszes, agybaajos akad bőven. Mostanában öngyilkosjelöltekben sincs hiány. A betegségeknek azonban tulgazdag sora van. Segít-e a beteganyag hiányán, hogy a kórház megértő és nobilis orvosi kara felhívja az egyetem figyelmét a nála előforduló ritkább és érdekesebb esetekre?

Hallgatók nélkül minden egyetem éléképílen. No meg aztán annnyival többbe kerül az egyetem, amennyivel kevesebb a hallgatója. Nálunk mégis az a sajtóságon tűnő észlelhető, hogy az egyetemek számának szaporításával egyidejűleg gondoskodnak a hallgatók számának intésményes, tehát feltétlenül bekövetkező esőkentéséről. A felső oktatás fejlesztését bevezette a numerus clausus. Abban az időben még nem volt biztos, hogy mind a négy egyetem fenmarad. Ma már — legalább azt mondják és a jelek is azt mutatják — biztos. Gondoskodni kell tehát a hallgatók számának további spasztásáról. A numerus clausust nem lehet, vagy legalább is nagyon bajos lenne kiterjeszteni más — vallásfelekezetre. Mit tesz hát egyik-másik egyetem? Kizárja falai közül a nőket. Felállítja a nemi numerus clausust. Hogy milyen társadalomfilozófiai vagy jogi elv alapján, meg se mondja. Autonómiaja van. Azt mondja, vagy ha nem mondja, hát gondolja, hogy azt tesz, amit akar. Legfeljebb annak a kijelentésére szorítkozik, hogy sok az orvos, meg kell tehát lassítani az utánpótlást.

Nem hisszük, hogy a népjóléti miniszter is sokalná az orvosokat. Falun, járási körzetekben határozottan orvoshiány van. Azután az után-

pótlást nem lehet korlátozni csak egyes foglalkozási ágakban és különösen nem lehet a nemiség meg a vallásfelekezeti igazságtalan eshetőségei szerint. Az okos numerus clausus is káros hatású lenne, ha csak egyes foglalkozási ágakban vezetnék be, mert szükségszerűleg kellene tulprodukciónak előidéznie más foglalkozási ágakban. Az természetesen a legkényelmesebb elintézés, ha azt mondják, hogy sok az orvos, tehát máól kezdve nem vesztünk fel az egyetemre nőket. Milyen jögon akar azonban az egyetem vagy bárki más megfosztani valakit

attól, hogy a legmegfelelőbbnek talált pályára léphessen — csak azért, mert nő. Ismert érvek egész arzenálja tiltakozik ez ellen a retrograd gondolat és terv ellen. Ma már minden hivatalos és félhivatalos állami apparátusnak is be kell látni, hogy a boldogulásnak és felszabadulásnak a nők számára kinyitott kapuját nem visszacsukni, hanem egészen feltárni kell. Nincsen jogunk senkit visszatartani a tanulástól azért, mert zsidó. És nincsen jogunk eltorlaszolni a boldogulás útját egyetlen emberlársunk előtt se azért, mert — nő.

Megszakadtak a magyar—cseh-tárgyalások.

Eredmény nélkül váltak el a delegátusok. — A csehek nem hajlandók engedményre.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Prágából jelentik: A Prager Tagblatt arról értesít, hogy a cseh—magyar-kereskedelmi tárgyalások eddig semmiféle eredményre nem vezettek. Az utolsó ülés tegnap délután volt, amely után a bizottság tagjai eredmény nélkül váltak el és a legközelebbi ülés idejét sem állapították meg.

Dr. Nickel Alfréd követségi tanácsos, a magyar delegáció vezetője visszatért Budapestre, hogy kormányától újabb instrukciókat kérjen. A tárgyalásokat rendkívül megnehezíti, hogy a csehek minimális vámtételek ellenében is jelentős engedményeket követelnek Magyarországtól, úgy, hogy emiatt a tárgyalások meg is szakadtak és csak Nickel Alfréd visszaérkezése után folytatódhatnak.

Prága, augusztus 3. A prágai magyar—cseh kereskedelmi tárgyalásokon eddig még nincs eredmény. A cseh—magyar gazdasági háború egyelőre még nem indult meg, bár az új cseh vámtörvény életbelépett. A kereskedelmi tanácskozásokon a függő kérdéseket még nem lehetett tisztázni.

A magyar kereskedelmi érdekeltségek egyébként a prágai kereskedelmi tárgyalásoktól nem várnak sok eredményt, mert a csehek állítólag ragaszkodnak a minimális vámtételekhez. Ezen az alapon pedig semmi lényeges megállapodás nem remélhető. A kereskedelmi érdekeltségek már most hangoztatják, hogy az esetben, ha a tárgyalások eredménytelenül végződnek, a magyar kormánynak feltétlenül retorzióval kell élnie.

A bolgár kormány segítette a komitációs bandák betöréseit?

Belgrád, augusztus 3. Tomics csendőrlabor-nok, aki a legutóbbi komitációs betörés ügyében a helyszínen vizsgálatot tartott, Belgrádba érkezett és jelentést tett a belügyminisztériumnak működéséről. Tomicsnak állítólag fontos bizonyítékai vannak, hogy a bolgár kormány nemcsak nem akadályozta meg a bandák be-

törését, hanem azokat elősegítette. Rakics szófiai jugoszláv követ már szóbelileg bejelentette a bolgár kormánynak tiltakozását. Nincsicsek külügyminiszter Veldesből való visszaérkezése után fogja átnyújtani mindazokat a bizonyítékokat, amelyek a banda harc-körülményére vonatkoznak.

Poincaré rendezni akarja a külföldi adósságokat, mert ettől függ a frank stabilizálása.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: A kamara pénzügyi bizottsága ma tárgyalta az amorizációs pénztár felállításáról beterjesztett törvényjavaslatot, amely csütörtökre kerül a kamara elé. Poincaré ma délelőtti hosszasan tárgyalt a francia bank főkormányzóival és a pénzügyi szakértői bizottság tagjaival. Poincarének az a meggyőződése, hogy pénzügyi javaslatainak második részét, amelyek a valuta stabilizációjára vonatkoznak, az adó-reformokkal együtt kell tétő alá hozni. Arral is tisztában van a miniszterelnök, hogy a valuta stabilizálásának előfeltétele a külföldi adósságok rendezése és úgy döntött, hogy részletes eszpozében számol be elfoglalt álláspontjáról.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a londoni és washingtoni egyezmény ratifikálását bizonyos feltételektől teszi függővé Poincaré, amelyeknek honorálása ügyében már érinkezésbe lépett az Egyesült Államok kormányával.

Poincaré ma hosszasan tárgyalt Henry Simonnal is, a pénzügyi bizottság elnökével, akinek felajánlotta a jévatétebi bizottság elnöki székét, Henry Simon azonban ezt a megbízást nem vállalta. Poincaré holnap újabb törvényjavaslatot terjeszt be a kamara elé, annak a szerződésnek a ratifikálásáról, amely az állam és a francia bank között jött létre és amelyben a francia bankot az állam részére eszközleendő devizavásárlásokra hatalmazza fel.

A szenátus ünnepelte Poincarét.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: A szenátus ma délutáni ülésén tárgyalta a kamara által elfogadott pénzügyi javaslatokat. Poincaré hosszabb beszédében rámutatott arra, hogy a javaslatok törvényerőre emelkedése esetén az 1926. évi költségvetés többlettel fog zárulni és erőteljesen hangsúlyozta, hogy új valuta bevezetéséről nem lehet

szó. Beszédét azal fejezte be, hogy a kamara bebizonyította, hogy a parlamentáris rendszer szilárd és megingathatatlan és biztos támasztéka a kormány tekintélyének és a nemzeti érdekek védelmének. Poincaré beszédét a szenátus percekig tartó tapsal fogadta, majd a javaslatokat 250 szavazattal 13 ellenében elfogadták. A szenátus legközelebbi ülése csütörtökre lesz.